

In deze *Militaire Spectator* is plaatsgemaakt voor een gastcolumn. R. van den Akerboom schrijft over militaire lessen uit het verleden en de huidige context. De redactie van de *Militaire Spectator* daagt ook andere lezers uit om een gastcolumn te schrijven. Het thema is vrij, maar moet passen binnen de formule van het tijdschrift. De boodschap moet relevant zijn voor de lezers. Het moet gaan om een gefundeerde eigen

mening, om een logisch opgebouwd betoog en de feiten moeten kloppen en verifieerbaar zijn. Een bijdrage mag maximaal duizend woorden tellen. U kunt uw gastcolumn sturen naar de bureauredactie (zie colofon) of aanbieden via de website. De redactie wacht uw bijdrage met belangstelling af.

De hoofdredacteur

Oude ijzervreters terug om jonge garde te leren vechten?

R. van den Akerboom, militair historicus

De dreiging van Rusland wordt steeds groter. De wereld wordt steeds onveiliger. Een nieuw groot conflict is daarom wellicht onvermijdbaar. We kunnen daarom maar beter voorbereid zijn. Oefeningen zoals *Bison Drawska* in Polen en het terughalen van de ‘oude ijzervreters’ lijken daarvoor cruciaal.¹

De vraag rijst echter welke kennis deze oud-generaals aan de huidige generatie kunnen overbrengen. Volgens generaal Leo Beulen is bijna alles wat we vroeger leerden nog steeds bruikbaar.² Als historicus kan ik niet anders dan beamen dat er lessen te leren zijn van het verleden, maar in hoeverre is dat hier ook het geval? Zijn de tactieken uit de Koude Oorlog werkelijk nog van toepassing?

Het toekomstig slagveld is niet meer te vergelijken met dat van de Koude Oorlog. Cyber zal een belangrijk onderdeel zijn in een toekomstig uit te vechten oorlog. Toch zou de oude garde de huidige lichte officieren het een en ander kunnen leren over grootschalige gevechten. Voor het eerst in vijftien jaar werd tijdens een oefening een complete brigade ingezet. Waar de

oefeningen voorheen draaiden om gevechten met kleinschalige *insurgent*-groepen, werd er in Polen gevochten tegen een vijand met vergelijkbare slagkracht. Er vindt dus een omslag plaats met betrekking tot onze tactieken.

Toch blijven al deze tactieken puur theoretisch. Ook de oude garde heeft nooit in een grootschalige oorlog gevochten. Het laatste conventionele conflict waaraan wij deelnamen was de Koreaanse Oorlog. Nederland heeft tot op heden niet meer deelgenomen aan conflicten waarbij op een conventionele manier oorlog werd gevoerd. Onze troepen werden voornamelijk ingezet voor vredesmissies of in de strijd tegen *insurgent*-groepen. Deze *insurgent*-groepen hadden echter niet de mankracht en wapens waar een toekomstige tegenstander als bijvoorbeeld Rusland over kan beschikken.

De meest recente – theoretische – strategie en onderliggende tactieken stammen op zijn vroegst uit 1980. Na de val van de Berlijnse Muur kwam de nadruk immers op vredesmissies te liggen. De huidige situatie is dan ook niet meer dezelfde als in 1980. Niet alleen is ons leger vele malen kleiner dan toen, materieel gezien beschikken we ook nog maar over een fractie. Tanks moeten we leasen van Duitsland, het defensiebudget laat slechts

¹ ‘Gepensioneerde officieren gaan jonge militairen trainen’, in: *Algemeen Dagblad*, 16-2-2017.

² Idem.

37 F-35's toe en we hebben slechts één luchtverdedigingsbatterij om ons hele land te verdedigen. Hoeveel van de kennis van toen is daarom nu nog toepasbaar?

De roep om de defensiebegroting te verhogen wordt steeds luider, niet alleen vanuit Amerika, maar ook vanuit ons eigen land. Wij zijn op het moment slechts in staat om brigades in het veld te brengen. De kennis over het vechten met eenheden van deze omvang is bijna verloren gegaan. Daarom zou het beter zijn om strategie over te laten aan de NAVO en voor *tips and tricks* over het vechten met brigades naar onze NAVO-bondgenoten te kijken.

Het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten hebben waarschijnlijk de meeste ervaring met het inzetten van grootschalige legers. Tijdens de oorlog in Afghanistan en de eerste fase van de oorlog in Irak – toen er

sprake was van een conventionele oorlog – is opgetreden met grote troepenverbanden. Deze ervaring, hoewel uit 2003 en van een ander continent, is relevanter dan de kennis van de oude garde. Niet alleen zijn deze ervaringen veel recenter, ze zijn bovendien niet slechts puur theoretisch van aard. Er is hier daadwerkelijk gevochten tegen een vijand met – enigszins – vergelijkbare wapens. Deze ervaringen zeggen meer dan duizend theoretische woorden.

Het is beslist niet zo dat ik geen respect heb voor deze oude ijzervreters, die een groot deel van hun leven gewijd hebben aan het dienen van ons land, maar we moeten ervoor waken toenmalige tactieken letterlijk op de huidige situatie toe te passen. 2017 is immers geen 1980. Leren van het verleden is goed, maar we moeten deze lessen wel duidelijk in de huidige context verwerken. ■

MILITAIRE SPECTATOR

Vooruitblik

In *Militaire Spectator* 10-2017 verschijnt onder meer: 'De dwangbuis van 'Davids'. Nederland, het conflict in Syrië en de voorwaarden voor inzet' van Caroline Schoofs.

Nederland neemt sinds oktober 2014 deel aan de strijd tegen IS in Irak, vanuit de lucht en op de grond. In 2016 voerden Nederlandse F-16's bovendien ook luchtaanvallen uit op aanvoerlijnen van IS in buurland Syrië. Die inzet boven Syrië was echter niet zo vanzelfsprekend als die in Irak. Het kabinet worstelde sinds het begin van de oorlog in Syrië in 2011 met de vraag of een militaire inzet juist was en in welke vorm Nederlandse deelname dan moest plaatsvinden. Een spook uit het verleden zat de politieke leiding dwars, namelijk de Nederlandse politieke steun voor de invasie van Irak in 2003 en de ophef die deze veroorzaakte. De commissie-Davids, die de besluitvorming over de steun analyseerde, concludeerde in 2010 dat er geen volkenrechtelijk mandaat was en dat Nederland was afgegaan op (onjuiste) informatie van bondgenoten. Nederland legde zichzelf daarna voorwaarden op die doorwerkten in het buitenlands beleid, specifiek het beleid voor Syrië.

